

Mødet den 6. April 1916

af Byraadets valgte Medlemmer under Ledelse af Magnus Nielsen som valgt Formand til **Decision af Kommunens Regnskab for 1914—15.**

Fraværende: Harald Jensen.

Der fremlagdes:

1. Talrevisors Antegnelser med paategnede Besvarelser.
2. Den kritiske Revisions Bemærkninger.
3. Indstilling fra Decisionsudvalget om Regnskabets Decision.

Carl Laursen forelagde Indstillingen og fremhævede flere i denne gjorte Henstillinger med Hensyn til Udfærdigelse af Bilag og Regningers Forsyning med Enhedspriser.

N. Joh. Laursen fandt, at Forlangendet om at anføre Enhedspriser paa Regninger kunde drives for vidt. Det kunde jo ske, at man ved at købe i større Partier kunde opnaa en vis Rabat, og i saa Fald kom Enhedspriserne ikke til at passe. Der kunde i hvert Fald let blive overmaade vanskelige Brøker at regne med.

Jakob Jensen ansaa det for nødvendigt at anføre Enhedspriserne, da Revisionen ellers vilde være ganske betydningsløs. Naar Enheds-

prisen blev opført minus den mulige Rabat, blev der ikke vanskelige Brøker at regne med. Udvalget maatte i hvert Fald bestemt holde paa, at Enhedspriserne blev paaført alle Regninger.

Regnskabet decideredes overensstemmende med Udvalgets Indstilling.



Mødet den 6. April 1916.

Fraværende: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 150—1915). Skrivelse af 4. April 1916 fra Justitsministeriet angaaende **Spørgsmaalet om, hvorvidt der tilkommer Jordemødrene Befordringsgodtgørelse for Rejser til Christiansbjerg, saalydende:**

»I det af Amtet under 1. Febr. d. A. hertil tilbagesendte Andragende har Bestyrelsen for Aarhus Amts Jordemoderforening anholdt om Afgørelse af Spørgsmaalet, om der tilkommer Jordemødre i Aarhus Købstad passende Befordring eller Godtgørelse herfor i Henhold til § 2^{IV} i Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914, naar de i deres Praksis foretager Rejser til Christiansbjerg, og disse Rejser strækker sig ud over 2 km fra deres Bopæl.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at da Udtrykket »By« i den nævnte Lovbestemmelse for Købstæderne Vedkommende maa forstaas som omfattende det bymæssigt bebyggede Distrikt, og da Christiansbjerg maa betragtes som liggende udenfor den egentlige Aarhus By, maa Spørgsmaalet besvares bekræftende.«

M o u s t e n bemærkede, at det Kort, der havde været forelagt Ministeriet, ikke var ganske korrekt, idet Trøjborg- og Skovvangskvartererne manglede paa det. Det var derfor tænkeligt, at Ministeriet vilde komme til et andet Resultat, hvis man forelagde det et fuldt korrekt Kort. Taleren vilde derfor henstille, at man indankede Sagen for Ministeriet endnu engang.

F o r m a n d e n syntes, man skulde lade Sagen bero ved den nu trufne Afgørelse, eftersom Vejlængderne var opgivet for Ministeriet.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 37—1916). Paakendelse af Klager over **Rigsdagsvalglisterne** for 1916—17.

For Aarhus Amts 2. Valgkreds Vedkommende var indkommet 5 Klager, alle 5 Klagere optoges. For Aarhus Amts 3. Valgkreds Vedkommende var indkommet 1 Klage, og vedkommende optoges. Over Valglisten for Aarhus Amts 4. Valgkreds var der indkommet 10 Klager, 2 optoges, 2 fandtes paa Valglisten, 1 Bopæl rettedes, 3 kunde ikke optages, 1 Klage var for sent indgivet, og 1 anonym Klage kunde der intet Hensyn tages til, da Klagens Berettigelse ikke havde kunnet konstateres.

J a k o b J e n s e n saa ingen Grund til at foretage Undersøgelse paa Grundlag af en anonym Klage.

F o r m a n d e n kunde ganske give Hr. Jakob Jensen Ret, men mente dog, at Undersøgelsen meget let kunde foretages diskret.

3. (J. Nr. 2²¹⁴—1915). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens §§ 15, 22 og 26** for Bøgegade 3.

Anbefaledes.

4. Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens § 19** for:
- a. (J. Nr. 2²¹⁸—1915). Elektriker Ebbesens Villa i Peder Skramsgade.
 - b. (J. Nr. 2²¹⁹—1915). Aarhus—Randers—Kaløvig-egnens Elektricitetsforsynings Transformator ved Grenaa Landevej.

Anbefaledes.

5. (J. Nr. 30—1916). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om **Bevilning af 10000 Kr. til Anskaffelse af Elektromotorer til det mindre Haandværk.**

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 31—1916). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at **Gasprisen fra 1. April 1916 forhøjes** med 2 Øre pr. m³ til 15 Øre pr. m³ for Kogegas og 17 Øre pr. m³ for Lysgas med den sædvanlige Overpris af 1 Øre pr. m³ for Gas solgt gennem Automatmaaler.

Møller udtalte, at Forslaget næppe vilde vække stor Glæde, og at Udvalget heller ikke var glad ved at komme med det, men at det var nødt dertil. Aarsagen til Forslaget maatte søges i, at baade Kulprisen og Fragttaksten var steget saa stærkt, at Belysningsvæsenet maatte regne med en Pris af 50 Kr. pr. Ton Gaskul. Trods den foreslaaede Forhøjelse vilde Gas alligevel blive billigere i Aarhus end i de omliggende Byer. I Silkeborg var Prisen saaledes oppe paa 22 Øre pr. m³. En Forhøjelse af 2 Øre pr. m³ til 15 Øre for Kogegas kunde derfor nok kaldes forsvarlig. I Indstillingen var Prisen for Gas til Vejlbj fejltagtig opført til 13 Øre, men blev naturligvis 15 og 17 Øre ligesom for Aarhus. Saa snart der kunde købes billigere Kul, vilde Prisen blive nedsat i tilsvarende Grad.

Christensen bemærkede, at Grunden til, at Gasværkerne i de omliggende Byer maatte forlange en højere Pris for Gas, laa naturligvis i, at de maatte betale en langt større Pris for deres Kul end Aarhus Belysningsvæsen, som ved selv at købe sine Kul i England havde kunnet opnaa en billigere Pris. Hvis man under den nuværende Situation havde maattet købe hos Grossererne, havde man maattet betale en langt højere Pris. Det var beklageligt, at Venstre og Højre ikke havde villet være med til at fremme Lovforslaget om en Fragtskat, saaledes at man ad den Vej kunde have faaet billigere Kul, hvilket ogsaa vilde vist sin gavnlige Virkning for de mindre bemidlede i Form af billigere Gas. Det skyldtes ganske afgjort Højre og Venstre, at Rederne vedblivende kunde brandskatte Befolkningen ganske efter Behag. Da der ingen Udsigt var til lavere Fragter, var der ingen anden Udvej end at forhøje Gasprisen, hvis man vilde opnaa det budgetterede Overskud. Dersom man ikke var kommet ind paa den indirekte Beskatning, vilde Gasen jo nok kunde være leveret et Par Øre billigere. Som Stillingen var, maatte Taleren anbefale Forslaget, men han vilde dog samtidig udtale Haabet om, at Rigsdagen snart maatte bekvemme sig til at lægge en ordentlig Skat paa Rederierne.

Simonsen udtalte, at som Stillingen var, og som Budgettet var indrettet, var der intet andet at gøre end at forhøje Gasprisen, hvorfor Taleren kunde anbefale Forslaget, saa nødigt han end gav sin Stemme til en saadan Forhøjelse. Det viste sig nu, hvor uheldigt det var at indrette sig med inddirekte Afgifter. I normale Tider kunde det være behageligt nok og ogsaa bidrage til en gunstigere Skatteprocent at benytte inddirekte Beskatning, men i vanskelige Tider

som de nuværende var den inddirekte Beskatning et saare uheldigt Grundlag, idet man derved bevirkede, at de aller fattigste kom til at betale et klækkeligt Beløb, medens de velhavende, der brugte Elektricitet, for Størstedelen gik fri. Men som Forholdene var, var der som sagt intet andet at gøre, Byraadets Flertal havde jo tvunget Udviklingen ind paa denne uheldige Vej.

N. J o h. L a u r s e n hævdede, at det ikke var rigtigt, at Venstre havde lagt sig i Vejen for Gen-nemførelsen af en Fragtskat. Det var Enevoldstendensen i det af Regeringen forelagte Forslag, som Venstre ikke kunde gaa med til. Dersom de herskende vilde give lidt Afkald paa denne Tendens, vilde Sagen lettere gaa igennem. Selvfølgelig var alle ked af, at der skulde lægges 2 Øre paa Gasprisen, og lige saa selvfølgelig ønskede man fra en bestemt Side at faa nogen til Prügelknabe i denne Sag, men det vilde dog vist være bedst at lægge Ryg til i Fællesskab. I København, hvor Socialdemokrater og radikale havde Flertallet, blev der taget anderledes fat. Taleren ønskede at spørge Udvalget, om det havde sikret sig Skibe til at hente Kul i England, idet det vist efter den sidste engelske Bestemmelse vilde være heldigt at være paa Færde i god Tid.

M ø l l e r meddelte, at der havde været nogen Vanskelighed det sidste Par Maaneder med at faa Kul hjem. Fornylig havde man faaet et Par Ladninger hjem, og forhaabentlig kom der snart en til, men hvorledes det vilde gaa derefter, vidste man ikke. Dersom England ikke vilde tillade Kuludførsel til de kommunale Værker, uden at man skaffede Varer herfra til England, kunde Sagen blive vanskelig nok, men det sagdes jo, at der vilde blive dispenseret, hvis det kunde bevises,

at der ikke kunde skaffes Varer. I Randers havde Gasprisen i meget lang Tid været 20 Øre, og i Skanderborg og Silkeborg var den 22 Øre, saa den inddirekte Beskatning blev i andre Byer benyttet langt mere end i Aarhus, hvor Avancen paa Leveringer af Gas var saa lille som mulig.

S a m u e l s e n troede ikke, det var saa slemt med Enevoldstendensen i Fragtskattelovforslaget, og at Venstre havde haft god Tid til at faa denne Tendens fjernet, hvis den havde ønsket det. Det virkelige Forhold var, at det var Modvillie mod Forslaget, der havde bevirket, at Venstre havde nedsyltet det.

C h r i s t e n s e n forstod godt, at N. Joh. Laursen var blevet ilde berørt ved at blive mindet om Venstres Stilling til Fragtskatten. Venstres Modstand mod denne vidnede om, at Partiet søgte at beskytte de Pengepugere af Rhedere, som beherskede vor Skibsfart. Maaske vilde der nok blive nogen Vanskelighed med at faa Kul hjem efter Englands sidste Beslutning, men Stat og Kommune maatte vel kunne blive undtaget fra Fordringen om at skulde sende Varer derover. Naar København maatte benytte inddirekte Beskatning, beroede det paa, at den havde en hel anden Skatteordning end Købstæderne.

N. Joh. Laursen var af Hr. Christensens Udtalelser om, at Venstre vilde beskytte Pengepugerne, blevet klar over Tendensen. Det sikre ved Forslaget om en Fragtskat var, at det indeholdt Bemyndigelse for Regeringen til at paalægge Skatten og bruge den, som den vilde. København kunde nu, hvad Skatteforhold angik meget vel sammenlignes med Aarhus, idet den ikke mere havde nogen fast Skatteprocent.

J a k o b J e n s e n fandt stor Forskel paa Hr. N. Joh. Laursens Tale om Gasprisen før og nu.

Da der i sin Tid var Forslag om at sætte Gasprisen op med $\frac{1}{2}$ Øre, advarede Hr. Laursen meget stærkt derimod og fordrede bestemt Løfte af Belysningsudvalget om efter 3 Maaneders Forløb atter at forelægge Spørgsmaalet om Gaspriserne for Byraadet.

Indstillingen vedtoges.

